

۸۲ سال پست ایران در موزه ارتباطات

۲۰ تیر ۱۳۹۳ ساعت ۱۹:۳۱

گرچه هیاهوی بازی‌های جام جهانی تقریباً آغاز تعطیلات تابستانی را برای اکثر ما کمرنگ کرده، اما بزودی این هیجان فروکش می‌کند و دغدغه اوقات فراغت و برنامه‌ریزی برای آنها سراغ تک‌تک ما خواهد آمد.

به طور کلی در تعطیلات تابستان، بسیاری از ما دنبال یافتن جاذبه‌ای تازه برای گذراندن اوقات فراغت خود هستیم، غافل از آن که همین پایتخت شلوغ و پرهیاهوی ما ده‌ها نمونه از آنها را در دل خود جای داده که گاهی حتی از وجود آنها بی‌خبریم، گرچه شهرتشان تا هزاران کیلومتر دورتر از کشورمان رفته است.

سال‌هاست که ما از خدمات پستی در زندگی روزمره استفاده می‌کنیم، اما بدون تردید کمتر از تاریخچه آن می‌دانیم و اگر از ما بپرسند روند روبه‌رشد صنعت پست در کشورمان چگونه بوده، با تعجب به ذهنمان فشار می‌آوریم و فقط به یاد چاپارهای دوران هخامنشی خواهیم افتاد. تاریخچه صنعتی که با شعارش می‌گوید از قرن‌ها پیش تاکنون نه برف، نه باران، نه گرما و نه تاریکی کارش را تعطیل نکرده، امروز در موزه‌ای منحصر به فرد در خیابان سپه سابق آرامیده و توجه هر بازدیدکننده‌ای را به خود جلب می‌کند.

امروز قصد گشت و گذاری کوتاه در موزه ارتباطات یا همان پست خودمان در مرکز تهران یعنی خیابان سپه (امام خمینی(ره)) داریم هرچند به قول معروف شنیدن کی بود مانند دیدن. ساختمانی که نه تنها به دلیل مهارت معمار و سازنده اش بلکه به دلیل تمام خدماتی که بیوقفه از ۸۲ سال پیش تاکنون ارائه کرده، باعث افتخار صنعت پست کشورمان است.

به جرات می‌توان گفت ابهت و شکوه ساختمان موزه پست بیشتر از اشیای داخلش نظر بازدیدکنندگان را به خود جلب می‌کند، البته تاجایی که هنوز وارد سالن اصلی نشده باشیم. وقتی وارد سالن اصلی موزه می‌شویم، شکوه تاریخچه پست کشورمان می‌تواند کمی جلال ساختمان را تحت تاثیر قرار داده باعث توجه به روند تحولات صنعت پست در ایران زمین باشد. ساختمان پست سابق حدود ۱۸ هزار مترمربع وسعت دارد ولی فقط حدود ۲۲۰۰ متر مربع آن به عنوان موزه پذیرای علاقه‌مندان است و آثاری تاریخی و گرانبها از صنعت ارتباطات و پست ایران را به نمایش گذاشته است.

تشریفات کامل برای شروعی خاطره‌انگیز

اولین غرفه این موزه منحصر به فرد به غرفه تشریفات مشهور شده و با تندیس ها و یادبودهای مختلفی از اولین رئیس پست، تلگراف و تلفن کشور یعنی علی قلی خان مخبرالدوله تا رئیس فعلی نظر هر بازدیدکننده ای را به خود جلب می کند. کمی آن طرف تر سالن تمبرهای داخلی شما را به سمت خود می کشاند. در این غرفه که ۱۱۰۰ سری تمبر مختلف از سه دوره قاجاریه، پهلوی و جمهوری اسلامی در آن نگهداری می شود، روندی کاملاً زنده از نحوه تحولات و تغییرات فرهنگی و اجتماعی کشورمان را می توان ملاحظه کرد.

این انتهای کار نیست چون در کنار این بخش می توانیم دو کلیشه تمبر بسیار معروف مربوط به تمبر احمد شاه و کلیشه ادیسون را ببینیم.

طراح موزه برای این که حال و هوای اصلی دوران گذشته پست را برای بازدیدکنندگان زنده نگه دارد، در انتهای این سالن ماکتی زیبا از پستی های زمان قاجاریه را همراه با طرحی از کوچه معروف پست در گذشته طراحی کرده تا بیننده را رسماً به حال و هوای آن دوران ببرد؛ آن زمانی که پستی ها به جای استفاده از موتورسیکلت با گاری یا دوچرخه مرسوله را تحویل صاحبش می دادند.

در بخش دیگر که مربوط به اشیای پستی است می توانیم با انواع صندوق های پست، مهرهای مورد استفاده در اداره پست در گذشته و حال و برخی مهرهای حکومتی آشنا شویم. غرفه مذکور با برخی غلتک های ابطال تمبر و نقش تمبر و پلمب های مخصوص تکمیل شده و دستگاه های سربی مربوط به حروفچینی و تایپ را نیز در خود جای داده است.

پس از گذر از ابزارها و لوازم تاریخی و روز اداره پست می توانیم به غرفه راه ابریشم که یادآور تمام وسایل ارتباطی از قبیل پست، تلگراف و تلفن است، سری بزنیم. نقشه های مختلف از راه چاپارهای گذشته و پستچیان قدیمی می تواند به عنوان شاه بیت این غرفه، نظر هر بیننده ای را به خود جلب کند.

پست در خارج مرزها

در طبقه دوم موزه پست می توانیم انواع تمبرهای خارجی و پاکت های مرسوله را که از خارج به ایران ارسال شده است، ببینیم. به روایتی، ۱۳۰ کشور که جزو اتحادیه جهانی پست هستند، هر یک یادگاری از خود برجای گذاشته اند تا بازدیدکنندگان را با نحوه تکامل پست در خارج از مرزها آشنا کنند. اگر از این یادگارهای خارجی بگذریم، حالا نوبت غرفه اشیای پستی شامل انواع ترازوهای قدیمی برای وزن کردن مرسوله ها، صندوق های قدیمی کشورهای مختلف از جمله مصر، کانادا، برزیل، مکزیک، سوئد و آلمان خواهد رسید، در این غرفه می توانید شباهت ها و تفاوت های فاحش میان انواع وسایل مورد نیاز در اداره پست را از کشورمان با کشورهای یاد شده خوب بررسی کنید.

سوار بر امواج رادیویی

پس از سیر و سیاحت در تاریخ پست نوبت اطلاع از روند تکمیل امواج رادیویی و مخابراتی است هرچند هم اکنون با بسیاری از این نوع وسایل آشنا شده ایم و دست کم یکبار از آنها استفاده کرده ایم، اما برخی از آنها حتی از ذهنمان به طور کامل پاک شده اند، ولی بازهم دیدن انواع دستگاه های مخابراتی مثل مورس، تلگرام و تلگراف یا حتی ماهواره زهره - که با جدیدترین فناوری روز ساخته شده است - می تواند جاذبه ای زیبا برای ما باشد. این در حالی است که دیدن سوئیچ های بسیار قدیمی تلفن و البته دیدن تلفن های بی سیم امروزی و مقایسه این دو می تواند کمی گیج کننده باشد، اما جای تردید نیست که با دیدن سیر کامل ارتباطات در جهان در می یابیم که واقعا خیلی خوش شانس بوده ایم که در این دوره متولد شدیم.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۲۵۵۹/۸۲-موزه-ایران-پست-سال-۸۲>